

مجموعه کوبه کوبی

آموزش دف نوازی

جلد اول

تألیف:

مهدی عاشوری (برایا)

سرشناسه	: عاشوری، مهدی، ۱۳۵۹ تیر
عنوان و نام پدیدآورنده	: مجموعه کوبه کوبی / آموزش دف نوازی جلد اول تألیف مهدی عاشوری (بردیا).
مشخصات نشر	: مشهد: سخن گستر، ۱۳۹۲-
مشخصات ظاهری	: ج: مصور: ۲۹×۲۳ س.م.
شابک	: ج.۱: ۰۰۱-۳۱۱-۲۴۷-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
مندرجات	: ج. ۱. آموزش دف نوازی
موضوع	: سازهای کوبه ای
موضوع	: دف نوازی — آموزش
موضوع	: دف — پارتیسیون
رده ی کتب	: ع ۳۲ ۱۳۹۲ / ۰۳۰ ML۱۰۳
رده ی کتب	: ۸۱۹/۷۸۶
نمونه کتابشناسی ملی	: ۳۳۶۴۹۷۶

انتشارات سخن گستر
مشهد - خیابان ابن سینا - پل ابن سینا - ۱۲ - اک ۱۹۱
تلفن: ۸۴۳۹۹۵۵ (۰۵۱۱)

نام کتاب: مجموعه کوبه کوبی / آموزش دف نوازی جلد اول
تألیف و تدوین: مهدی عاشوری (بردیا)
نت نویسی و واژه نگاری: مهدی عاشوری (بردیا)
ویراستار: میترا صارمی
صفحه آرا: مرضیه پورامینی
نمونه خوان: الهام برک پور
طراح علائم تصویری: مهدیه نجفی
طراح جلد: مینا نعمتی
عکس: مهدیه عاشوری
نوبت چاپ: اول / زمستان ۱۳۹۲
شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
چاپ: ژیان
قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
شابک: ۰۰۱-۳۱۱-۲۴۷-۶۰۰-۹۷۸

فهرست مطالب

صفحه ۴	مقدمه
صفحه ۵	سخن مؤلف
صفحه ۷	تئوری موسیقی
	انواع حامل
	صدا
	ویژگی‌های صدا
	جمع کلید
	وزن
	علائم کشش صدا
	تقسیمات نت‌ها
	سکس
	نقطه امتداد
	نقطه توقف
	میزان
	خط اتحاد
	ضد ضرب
	سنگپ
	تقسیمات دیگر کشش‌ها
	نشانه‌های اختصاری دیگر
	حرکت (تندا) (تمپو)
	حالت
	شناخت سازهای کوبه‌ای (پراکشن)
صفحه ۲۲	آشنایی با دف
	ساختمان دف
	نواحی صوتی
صفحه ۲۶	نحوه بدست گرفتن دف
	نحوه اجرای ضربه "ثم"
	نحوه اجرای ضربه کناره، زیر "بک"
	نحوه اجرای ضربه چپ
	نحوه اجرای اشاره
	نحوه اجرای دودست
	نحوه نشستن نوازنده
صفحه ۳۰	تمرین‌های عملی / آشنایی با الگوهای ریتم
صفحه ۳۲	تمرین‌های عملی / آشنایی با حرکت حلقه‌ها
صفحه ۶۷	تمرین تمرکز
صفحه ۸۷	منابع
صفحه ۸۸	دفتر نت
صفحه ۸۹	

ایرج امیر نظامی؛ کارشناس بازنشسته موسیقی دانشگاه مشهد و مدیریت فعلی آموزشگاه آزاد موسیقی فارابی.

کتابی که در دست شماست حاصل تلاش و کوشش هنرمند جوانی است که بخاطر ارادت و علاقه‌ای بی‌شائبه به هنر و پایبندی به آموزش، صحیح‌ترین برداشش فراهم آمده است.

مؤلف جوان ضمن آموختن و تئوریزه کردن موسیقی که بخش مهم و مقدماتی آموختن و نواختن ساز می‌باشد، نکات ارزنده و مورد نیاز هنرجویان این رشته را بطور شفاف و آگاهانه از منابع معتبر انتخاب و عرضه داشته است. نکته مهم‌تر نحوه دست گرفتن و نواختن ساز دف آنهم با گروه‌های مختلف است و چپ دست می‌باشد که در جای خود قابل تأمل است.

بخش ریتم این کتاب وزن‌های مختلف و گوناگون را بنحوی زیبا و گویایی برای هنرجویان بیان داشته که پایه و اساس موسیقی موزون و آهنگ‌های ریتمیک بشمار می‌آید.

با توجه به گستره نگرش این هنرمند به سازهای کوبه‌ای مختلف و انواع سازهای کوبه‌ای جهانی مشترکات ریتمیک در قسمت تمرین‌ها لحاظ گردیده است. این امر موجب شده تا سازنده، علاوه بر فنی در میان سازهای جهانی داشته باشد.

مؤلف در استفاده از همه قسمت‌های فونتیک ساز از لحاظ صدا دهی و یا ساختار صوتی مناسب از عوامل اجرایی از دست‌ها انگشتان نوازنده بستر مناسبی برای سهولت اجرای ریتم‌های گوناگون را فراهم ساخته است.

توفیق بیشتر ایشان را آرزو مندم.

به نام خالق موسیقی

ماه من :

به دلکوبه‌هایم گوش بسپار.

به ابرها بگو کنار بروند.

بخواهم بکوت طبل‌هایم راه رسیدن به تو را نجوا کند.

من مؤلف

به نام دوباره که هرآنچه از اوخته‌هایم دارم همه از آن اوست.

زمان مدیست که در استان، همکاران و به خصوص شاگردانم اصرار بر این داشتند که تجربیات و تعالیمی را که به آنها به عنوان آموزه ارائه داده‌ام مکتوب نمایم تا علاوه بر این عزیزان همگان نیز بتوانند از آن بهرمند شوند. برای این کار فراقی حاصل نشده بود تا به امروز که توانم بخشی از این تعالیم و تجربیات را که نزدیک به دو دهه در اختیار هنرجویان و همکاران قرار داده‌ام را در مجموعه‌ای آموزشی به نام کوبه‌کوبی گردآوری نمایم.

مرسوم است که نویسنده می‌باید به خصوص در بابی مخاطبین، همکاران و هنرجویان و... توضیحاتی ارائه دهد که به صورت مختصر، شرحی را در خور حوصله سازگویی نمایم. مجموعه کوبه‌کوبی شامل آموزش نوازندگی و تکنیک‌هایی در خصوص سازهای کوبه‌ای ایرانی و جهانی از قبیل دف، تنبک، قوال (دایره)، دمام، داربوکا، کاخن، کنگاس، بانگو، جیمبه، دراه و... همچنین فنون و نحوه همراه شدن این سازها با در نظر گرفتن تفاوت رنگ صوتی آنها با یکدیگر و یا همراهی این سازها با دو گروه سازهای بادی و زهی به صورت دوتایی و سه تایی و یا ارکسترال می‌باشد که در این کتاب عزیزان با دوره‌مقدماتی دف‌نوازی آشنا خواهند شد.

هدف از نوشتن این کتاب در قدم اول هنرجویان و نوآموزان عزیز می‌باشند که نیز در سال اول دوره تدریس با توجه به نیازهای متفاوتی که در افراد علاقمند به این ساز و هنرجویان عزیزم دریافت کردیم، به کمک از ارائه این کتاب برطرف نمودن نیازهای آنان در خصوص روند فراگیریشان بوده است که امیدوارم بزرگان و دست‌اندرکاران مرا راهنمایی و نظرات سازنده خود محروم نسازند.

در این کتاب سعی نمودم تمریناتی برای برقراری تعادل قدرت بین دو دست و تمرکز بر ریتم، ضربه راست و چپ مغز و همچنین شرایطی برای آموزش نت‌نگاری در اختیار هنرجویان قرار دهم. هنرجو در طول مسیر اجرای تمرین‌های کتاب، به قطعات کوتاهی با عنوان خودآزمایی برمی‌خورد تا بتواند روند یادگیری خود و مهارت‌هایش را مورد آزمایش قرار دهد و به تدریج وارد مرحله تک نوازی شود. این شیوه در کتب پیشین کم‌تر به چشم می‌خورده است.

خصوصیت دیگری که برای این تمرین‌ها می‌توانم بیان نمایم نگرارش ریتم‌هایی است که به سازهای کوبه‌ای ملایم دیگر در جمله آفریقا و ریتم‌های لاتین مربوط می‌شود که با رعایت کامل اصول دف‌نوازی و اجرای صحیح انگشت‌گذاری می‌بایست اجرا شود. در خصوص شیوه نت‌نگاری این اثر ذکر این نکته ضروری است که روش نت‌نگاری استاد مسعود حبیبی از اساتید معاصر دف نوازی از نظر اینجانب منطقی‌تر و اصولی‌تر بوده چرا که شخصیت موسیقایی‌تری به این ساز در کنار سازهای جهانی بخشیده‌اند.

و بدین واسطه نت‌نگاری این ساز به نت‌نگاری سازهای جهانی شبیه‌تر و نزدیک‌تر گردیده است. به همین علت تنها با کمی تغییر در علائم آن، در بخش حلقه‌ها، آنهم به علت سهولت، در خوانده شدن جملات موسیقی از این روش استفاده نموده‌ام. همچنین برای یکسان‌سازی مباحث تئوری کتاب حاضر با سایر کتب موسیقی و برقراری اتفاق نظر بین مدرسین محترم، تمامی این مباحث، از منابع و کتب معتبر تئوری موسیقی استخراج شده است، که نام آنها در قسمت منابع و مأخذ ذکر گردیده است. در پایان از تمامی افرادی که مرا در مسیر تدوین و گردآوری و تالیف مجموعه کوبه‌کوبی حمایت و یاری نموده‌اند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

www.ketab.ir

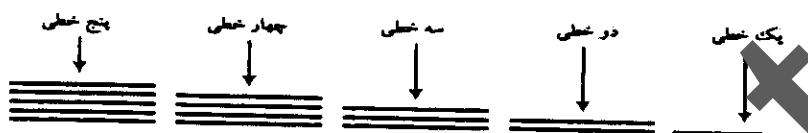
یا لطیف

تئوری موسیقی

موسیقی: موسیقی، هنر ترکیب خوشایند صداهاست. هنر استفاده از صداها را خوشایند با کشش‌های مختلف تشکیل می‌شود. بنابراین عوامل تشکیل دهنده موسیقی صدا و کشش‌ها (رُزن - ریتم) هستند.

نت: به الفبای نت موسیقی نت می‌گویند. حامل: حامل خطوطی فقط هستند که علائم و الفبای موسیقی بر روی آنها نوشته می‌شوند.

انواع حامل

یک خطی: از این حاملها برای نت نگارش سازهای مانند تنبک، دف، تامبورین، تری آنگیل، شیکر و ... استفاده می‌شود.
دو خطی: از این حاملها اغلب برای سازهای کوبه‌ای مانند کنگاس، بانگو و دو طبل‌های دیگر استفاده می‌شود.
سه خطی: از این حاملها برای نت نگارش سازهایی، مانند تنبک و شیکر و روش استاد حسین تهرانی و تنی چند از شاگردان وی، دف به روش بعضی از اساتید و ... استفاده می‌شود.
چهار خطی: از این حاملها برای چهار طبل‌ها مانند بعضی از درام‌ها، کنگاس‌ها در زمانی که با بانگوها همراه هستند و دف نوازی به شیوه استاد مسعود حبیبی استفاده می‌شود.
پنج خطی‌ها: از این حاملها برای کلیه سازهای غیر کوبه‌ای به استثنای سازهای استفاده می‌شود.

صدا:

صدا نتیجه حرکت ارتعاشی است که به وسیله گوش احساس می‌شود. صداها را به دو دسته ارتعاشات نامنظم باشند، صداها را غیر موسیقایی (Noses-Non-music) و آنهایی که ارتعاشات منظم (پریودیك) دارند، صداها را موسیقایی (Musical) نامیده می‌شوند.

ویژگی‌های صدا:

- ۱- زیرایی (Pith) ۲- شدت (Intensity) ۳- دیرند (Duration) ۴- طنین (Timbre) (رنگ صدا)
- ۱- زیرایی: در میان دو صدا، آنکه نازک‌تر است، زیر (High) و آنکه کلفت‌تر است بم (Bass) نامیده می‌شود. این ویژگی بین اصوات را زیرایی (Pith) گویند.
- ۲- شدت: تفاوت قوت و ضعف، در میان دو صدا را شدت گویند.
- ۳- دیرند: تفاوت یک صدای مُمتد و طولانی با یک صدای کوتاه از نظر زمان، دیرند (Duration) گویند.